

Szerkesztői jegyzet

„A lapszámba olyan írások is kerültek, amelyek a fölszabadult öröm és kacagás, az okos gondolkodás és a népmesei bölcsesség helyett az öncélú közönségességet, a parttalan ízléstelenséget, az olvasó alpári provokálását és a szerkesztői megszólalás vállalhatatlanságát jelenítik meg.”

(Részlet egy fiktív lapszámkritikából)

Ez a lapszám nem vizez a színpadra. Mindennemű egyezőség a valósággal csupán szódásüveggel stilizált gesztus. Jó, ez nem igaz. Egyes műfajok nem engedik meg maguknak a fikciót. De a lapszám nem politikai, nem esztétikai, hanem civilizációs kérdésekkel foglalkozik.

Ennyit arról, mit tennék az ablakba, ha zöldségeket árulnék. Beszélék inkább a folyamat rám eső részéről.

Ugyan már elszármaztam Vajdaságból, de ez nem egyenlő azzal, hogy nem érdekel a vajdasági magyar közösség sorsa. Rövidéletű tudományos munkásságomban is az vezérelt, hogy adjak valamit a térségnek. Sajnos a mai világ – hogy ilyen sallanggal éljek – nem kedvez annak, hogy tudományos eszköztáramat továbbfejlesztthessem és tevékenységem minőségén javítsak. Előbb választom karrierem meghasonlását, mintsem emberi mivoltomét. Ezért inkább a közvetlen közösségem ápolására kell helyeznem a hangsúlyt. Ebbe pedig még mindig beleérem Vajdaságot, a vajdasági embereket, mert bárhol is vagyok, bárhová is megyek, mindenhol vajdasági magyar vagyok, mindenhol annak definiálom magam, ez az én identitásom.

Ezek a gondolatok jártak a fejemben, amikor megkaptam a felkérést. Azt gondoltam, talán ez az utolsó lehetőség arra, hogy bármi hasznosat és értelmeset tegyek ebben a szférában. Hármat tippelhetek, elfogadtam-e vagy sem.

Arra kértem a szerzőket, olyan írásokat küldjenek, amelyekben az egész társadalmat vagy akár kisebb közösségeket érintő bármilyen kérdés, problémával foglalkoznak. A lapszám vizualitásához is egy olyan alkotót kerestem, akinek a munkáiból akár az e témák iránti nyitottság is kiolvasható.

És aztán elkezdtek gyűlni a szövegek. A szerzők nem ismerték egymás írását, mégis sikerült szinte egymásból következő, már-már egymásra reflektáló munkákat küldeniük. Sárkány Tamás alkotásai pedig nem illusztrálnak, nem hierarchikus viszonyban állnak velük, hanem együtt kommunikálnak. Reményeim szerint nem csak én érzem azt az atmoszférát, amelyet e közösséggé formálódott szöveggyűjtemény ad. Tessék szépen elolvasni mind, sorban: hogyan hozza át fotók segítségével Oláh Tamás a múlt feszültségeit a jelenbe; hogyan fogalmazza meg Bíró Tímea a családon belüli erőszak társadalom-család-egyén viszonyait; mit mond Bagdal Zoltán a nepotizmusról, Cirok Szabó István a honvágyról, Veszprémi Szilveszter az önkeresésről; Szabó Réka Dorottya milyen kritikai véleményt formál meg egy szélsőséges szociális helyzetekkel foglalkozó előadásról; milyen hatással van Simon Bettina szerint a szerzői önértelmezés a recepcióra; Németh Zsófia munkája alapján mennyire sokrétűen tematizálhatók a báb-lét aspektusai egy jódali rövidprózában; hogy a traumákból többletképesség is lehet, amire Borbíró Aletta hívja fel a figyelmet, Tóth Tamara pedig a kisebbségi lét nehézségeire, a pénzügy világának és az értékfogalmaink problematikuságára; Korcsmáros Ádám az épített környezetünk identitásformáló erejét hangsúlyozza, Tóth Szilárd János a politikai pluralizmus hiányának hátrányait; Nádásdi Éva Gyurkovics Virággal készített interjújából többek között megtudhatjuk azt is, milyen volt egy festőművész apa mellett felnőni, kiskolásként átélni a délszláv háborút, és hogyan jutott el az első vajdasági magyar oknyomozó portál megalapításáig, míg Losoncz Márk Kocsis Árpád kérdéseire válaszolva egyebek mellett társadalmunk helyzetéről és a közosság fontosságáról értekezik. Mindegyik írás közvetlenül vagy akár csak közvetetten olyan kérdésekkel, problémákkal foglalkozik, amelyekre ha nem találjuk meg a válaszokat, vagy ha nem oldjuk meg őket, elkopunk, semmivé válunk, és nem a mottóban is említett népmesei bölcsességet

felvezető kezdő formula lesz az „egyszer volt, hol nem volt”, hanem saját magunké.

A lapszám végére illesztett levelekről már nyilatkoztam azt, hogy kamaszként találtam, mikor feketén dolgoztam egy tetőfelújításon, vagy hogy valaki csak úgy bedobta a postaládámba. De mondhatom akár azt is, hogy egyik részét egy balkáni gerle ejtette a fejemre, másikat pedig földönkívüliek adták, miután megmentettek a majdnem végzetes koponyatöréstől. Baromi nehezek voltak a levelek, komolyan! De a tartalmuknak is, úgy érzem, súlya van. A kaszárnyából és a frontvonalból küldött írások, amennyire a műfaj határai engedik, kirajzolnak egy kiképzéssel töltött napot, egy nyírógép történetét, és azt, hogyan kopnak ki az ember életéből a szerelmek vagy a baráti kapcsolatok, és marad egyedül a maga válságában létező család, ami nem elegendő a megnyugváshoz, amikor valaki saját – vagy mások – harcát vívja.

Hetedik, egyben utolsó írását a fiatal katona azzal zárja, hogy „Várom leveleiteket.” Sárkány Tamás kötetzáró munkája régi, kopott és üres postaladákat ábrázol.

Nem ragozom tovább. Beszéljünk, és figyeljünk egymásra.

Dudás Robert

Köszönet a szerzőknek

BAGDAL Zoltán (2001) egyetemi hallgató

BÍRÓ Tímea (1989) költő, újságíró

BORBÍRÓ Aletta (1995) kritikus, irodalmár

CIROK SZABÓ István (1995) költő

GYURKOVICS Virág (1987) újságíró

KOCSIS Árpád (1988) író, filozófus

KORCSMÁROS Ádám (1993) építészet- és művészettörténész

LOSONCZ Márk (1987) filozófus

NÁDASDI Éva (2000) újságíró

NÉMETH Zsófia (1994) SZTE PhD

OLÁH K. Tamás (1990) költő, teatrológus, dramaturg

SÁRKÁNY Tamás (1993) képzőművész

SIMON Bettina (1990) költő, kritikus, művészettörténész

SZABÓ Réka Dorottya (2001) egyetemi hallgató

TÓTH Szilárd János (1991) TK Politikatudományi Intézet

TÓTH Tamara (1992) irodalmár, filozófiatanár, ELTE PhD

VESZPRÉMI Szilveszter (1997) költő, slammer, blogger,
közösségszervező

A szám megjelenését a Szerb Köztársaság Művelődési és Tájékoztatási Minisztériuma, a Tartományi Művelődésügyi, Tömegtájékoztatási és Vallási Közösségi Titkárság, a Magyar Nemzeti Tanács, Újvidék Város Önkormányzata, a Bethlen Gábor Alap, a Nemzeti Kulturális Alap, valamint a Petőfi Kulturális Ügynökség támogatta.

BETHLEN GÁBOR
Alap

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Град Нови Сад

Republika Srbija

Ministarstvo kulture i informisanja

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

A jelen folyóiratban szereplő tartalmak nem feltétlenül tükrözik a kiadványt támogató Újvidék Város Önkormányzatának hivatalos álláspontját.

Híd – irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat. – 2023. március–április. Kiadja a Forum Könyvkiadó Intézet. Igazgató: Virág Gábor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišić u. 1., telefon: 021/457-216; a Híd honlapja: www.hid.rs; e-mail: hid@forumliber.rs – A Szerb Köztársaság Tudományügyi és Technológiai Minisztériuma által tudományosnak (M53) minősített folyóirat. – Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. – Előfizethető az Izdavački zavod Forum 840-905668-94-es számlára (broj modela 97, poziv na broj [odobrenje] 16-80250-742131-00-04-820); előfizetéskor kérjük feltüntetni a Híd nevét. – Előfizetési díj belföldön 960 dinár. Egyes szám ára 200 dinár, a duplaszám ára 300 dinár. Külföldre és külföldön egy évre 50 EUR – Készült a Sajnos nyomdában, Újvidéken. – YU ISSN 0350-9079

CIP – A készülő kiadvány katalogizálása

A Matica srpska Könyvtára, Novi Sad

82+3

Híd : irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat / Főszerkesztő Berényi Emőke. – 1. évf., 1. sz. (1934) – 7. évf., 15. sz. (1940) ; 9. évf., 1. sz. (1945)– . – Újvidék : Forum Könyvkiadó Intézet, 1934–1940 ; 1945–. – 23 cm

Havonta

ISSN 0350–9079

COBISS.SR-ID 8410114